

Verder bewijzen van de activiteit van Oostendse achterglasschilders zijn er voorlopig niet. Het lijkt erop dat omstreeks 1870 deze kunstuiting in die stad uitgestorven was. (...).

J. VAN BEYLEN

* Gedeeltelijke overname, met toestemming van auteur en redactie, uit het tijdschrift der Stad Antwerpen. "ANTWERPEN", jaargang 27, nr. 2, juni 1981, blz. 96-106.

KURSAAL = ELEFANTENHAUS

Iedere Oostendenaar, die tot de 3e generatie behoort, de meer dan 3 x 20, zal zich nog wel herinneren dat de Heer Porta in een zitting van de gemeenteraad, eind 1933, het toen splinternieuwe Thermengebouw, dat nu gedemodeerd wellicht op opruiming ligt te wachten, bestempelde met de klassiek geworden benaming "de witte olifant".

Met het gebruik van deze term wilde hij de Oostendse bevolking er op wijzen, dat de uithaling van het Thermencomplex wel eens een bodemloos Danaïdenvat zou kunnen worden en dat de brave medeburgers zouden opgeroepen worden om via verhoogde stedelijke belastingen het deficit van de Thermen goed te maken.

Sindsdien zijn er bijna 50 jaren verstreken. Oostende heeft intussen al "Olifanten" van divers coloriet en formaat gekend, die allen zich te goed konden doen aan de milde ruif van het stadsbudget.

Als locale politicus, zeker ook geïnteresseerd in de historiek van de stad zal de heer Porta wellicht wel geweten hebben, dat hij niet de eerste was geweest om een stadseigendom met deficitaire exploitatie te betitelen met de term "olifant". Hij relanceerde als het ware een benaming die in het laatste kwart van de 19e eeuw furore had gemaakt en de vroeger algemeen verspreide "Verloren Kost" op pittige wijze te Oostende verdrongen had.

Het was het Oostendse Katholieke blad "La Feuille d'Ostende" dat in mei 1879 in zijn niet aflatende campagne tegen het Kursaal gericht, zich voor het eerst van deze beeldspraak bediende. "L'éléphant du Kursal dévore tout" zo kon men in het blad lezen. Het symbool van de zich volumineus volvretende olifant was hiermede geschapen en maakte **carrrière** om in pejoratieve zin het Kursaalgebouw aan te duiden.

Niet alleen de Katholieke partij maakte van deze, aan het dierenrijk ontleende, beeldspraak gebruik. Zoals uit het artikel van de Heer Verlonje, "Duits Foto-album 1914-1918" in het septembernummer van "De Plate" onlangs gepubliceerd, blijkt, hebben ook de Duitsers, tijdens de eerste bezetting, de term "Elefantenhaus" aangewend om het Kursaal aan te wijzen.

Met deze korte bijdrage is een antwoord gegeven op een reeks vaak gehoorde vragen; hoe kwamen de Duitsers ertoe het Kursaal Elefantenhaus te noemen, van waar is die benaming afkomstig, wanneer en door wie werd deze benaming in het leven geroepen ?

D. FARASYN